

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, márczius 15.

Bizzunk, ne bizzunk?

(K. Ö.) Széll Kálmánban kik bizzanak, az agráriusok, vagy a merkantilisták?

Abban voltaképpen mindannyian megegyeznénk, hogy Magyarország agrárállam. A Széll-kormányig ez iránt sem volt megegyezés. A legreakcionáriusabb merkantilizmus uralkodott nálunk. Az egyoldalúság azonban seholy meg nem boszulja magát, mint gazdasági téren. A börze, a bankok, a pénzintézetek, a kereskedelem egyes elfajult ágai megtolvasodtak, de a magyar nemzetnek koldus tarisznyát akasztották a nyakába. Az anyagi pusztulás mellett egyes társadalmi bajok ásták alá létérdekeit.

Azután jött a Széll-kormány a maga kiegyenlítő és megegyeztető politikájával. A volt nemzeti párt, melynek nemzeti érdekeink körül elévülhetetlen érdemei vannak, a Széll által hirdetett agrár eszmékben saját programjuk megvalósítását látván, beléptek a kormánypartba. És mi történt aztán? Hát csak az történt, a mi történni szokott, mikor a kis halak belemerészkednek a nagy halas tóba, hol a csukáknak esnek zsákmányul. A volt nemzeti párt egy része beletörődött sorsába, másik része aszszimilálódott, egy részük elkedvetlenedve visszavonult és csak egy részük áll rendithetetlenül az agrár érdekek védőjeként a parlament porondján.

Ezekben van összes bizodalunk. Ha ők úgy bízhatnának a Széll-kormányban, mint mi bennök, akkor oly alapvető

munkálatokat lehetne mezőgazdaságunk érdekében tenni, melyek biztosítanák az ország vagyonosodását és jövődőségét. Mert a merkantilizmus ugrándozó, de érdekeiről meg nem feledkező politika helyett, áttérhetnénk a nyugodt fejlődést biztosító és mindenkoron nemzeti terelésünket biztosító közgazdasági irányzatra.

De mikor érzük meg, hogy a parlamentre bízhatók nemzeti érdekeink biztos védelmét? Szinte paradoxonnak tetszik, de úgy van, hogy a nemzet harcban van törvényhozásával a nemzeti érdekek védelmében. A vesztes — sajnos — csak a nemzet. A nyertes a parlament? Nem. Csak annak egyes kiváltságosai. Lukács pénzügyminiszter frívól nyíltsággal kijelenti, hogy az örlési forgalmat csak Ausztria kivánságára töröltük el. Ha tehát a kormányon állt volna, ez a merkantilizmus kedvezés máig is fenállana. A nagy malmok máig is vámmentesen hoznák be az idegen szemét buzát és rontanák a magyar buza kitünő hírnevét. A vidéki malmok tovább folytatnák tengődő életüket és a kenyér magvakat termelő gazda tulajdonképpen a budapesti nagy malmoknak szánhatna és vehetne.

Valóban gyönyörű kilátások ezek! Más parlamentben, ha miniszter az ország összlakosságának hetvenöt százaléka létérdekei ellen így nyilatkoznék, nagy felháborodással utasítanák vissza ezeket a jogtalan támadásokat. Nálunk ezen meg sem ütköznek. A plutokrata érdekek mindenek előtt!

Rég hangoztatott agrár érdek mezőgazdasági ipar megteremtésével a vidéki központok fejlesztése. A centralizáció

gazdasági és társadalmi veszélyei nap-nap után mindinkább érezhetőbbekké lesznek és bizonyos lázas nyugtalansággal siettetve a napot és munkát, szeretnénk az eddig követett gazdasági politikán egyet fordítani és azt a sok-sok bajt, mely amiatt a nyakunkba szakadt, gyógyítani. De hiába a legjobb szándék is megtörik politikánk rövidlátóságán.

Az Alföld centrumában egy nagy czukorgyár van alakulóban. Megalapító a pénzügyi kormány támogatását kéri. Nem az adó elengedését, csak négy havi hitelt kérelmezik. És ezt sem akarja megtenni a pénzügyi kormányzat. Miért nem? Ha mi azt megtudnók! Tesék akkor mezőgazdasági ipart megermenteni, vidéki városokat fejleszteni, a népmozgalom káros hatásait megszüntetni, a munkás osztály existenciáját biztosítani. Kinek lenne kedve a dolghoz?!

Bizzunk, ne bizzunk? Ez a hamléti nagy kérdés. A megoldásra nem soká kell várakoznunk. A levegő puszkaporos. Háboruk folynak és vannak készülőkben nem csak emberélet, hanem gazdasági érdekek ellen. A megújítandó kereskedelmi szerződések fogják eldönteni a mi sorsunkat is. Sajnos, itt is csak másokban bízhatunk. A németekben és az osztrákokban. Ha ott győzedelmeskedik az agrarizmus, mi sem maradhatunk meg a merkantilizmus politikai zászlóvivőinek. Akkor tisztultabb eszmékkel, céltudatos törekvésekkel mehetünk neki a nagy munkának, a nemzeti nagy munka védelmi politikájának.

A „TISZÁNTÚL“ TARCZÁJA.

Akkor és — most.

Írta: Deér.

Akkor is a tavasz ébredését várták csak úgy, — mint most. A természet kezdte levetni a téli szemfedőt s már fakadt a hóvirág, az ibolya, — csak úgy, mint most.

Az ébredő tavasz sejtelmes vágyai átjárták a lelket, megrezegtették a szív minden hurját és valami édes, magasztos érzés tartotta fogva a lelkeket.

Csak úgy várták a tavaszt, mint most; — csak úgy nyílt az ibolya, a gyöngyvirág, mint most.

És mégis, micsoda más idők voltak azok! Volt valami a levegőben, vagy tán ebben a vérről öntözött magyar földben, a mitől megrezegedett a lélek, — a szív. És mint kelő tavasszal nyílik a virág, úgy teremtek akkor azok a félistenek, kiknek szava áthangzott az egész országon és megremegette minden érző szívet.

Hisz oly magasztos volt az eszme! Szabadság vágya szólt a szívekből; egy hosszú rabság gyötrelmes bilincseit akarták lerázni.

Szép, dicső napok voltak ezek! Még az emlékezés is dicső, magasztos.

De hagyjuk az emlékezést! Hagyjuk szebb, dicsőbb napokra! Hisz a jelen sivársága, romlottsága alig engedi, — hogy örüljünk a mult dicső emlékeinek.

Homályos, nyirkos börtönében ül a rab, egy fehérhaju, megtört aggyastán. Lábain hatalmas lánczok csüngnek, mik odakényszerítik a nedves, rothadt szalmára.

Fehér fejét kezére hajtja az agg és úgy álmodik elmúlt napok dicsőségéről.

Szerette hazáját, ezt a vérről szerzett, vérről öntözött magyar hazát. Szerette annyira, hogy szabadságra vágyó lelke nem tudta elviselni a rablánczokat. Mint a fogolylá lett, rablánczokra vert oroszán kitörni készült. Szenvedélyes lelke dicsőségről álmodozott. Kereste a rokon lelkeket, kik vele együtt átérzik azt a magasztos eszmét, a szabadság eszméjét. Talált is. És akkor nem ismerte őjt, napot, küzdöttek, fáradoztak, hogy felezzék az egész nemzetet.

Tervük, magasztos eszméjük nem sikerült. Titkukat elárulták s ő is rabságra jutott. És most itt kell élnie a négy fal között, tétlenül, emésztve, gyötörtetve ezer forrongó gondolatától.

És ha megtudná, hogy mi történik ezen a nyirkos, penészes négy falon kívül! Vajjon

akad-e követője, van-e hive, követője annak az eszmének, melynek ő is lelkes magvetője volt?

Könyvek peregnék alá az öreg arcán. Lelkét viharos érzelmek tartják fogva. Két kezével megrázza a bilincset s elfojtott, szenvedélyes hangon kiált föl.

— Ah, ha e bilincsek nem volnának rajtam...

Óhaja beteljesült. A börtön ajtaja megnyílt s két börtönőr lépett be. Levették az agg lábairól a bilincset.

— Mit akartok velem? — kérdé a rab.

— Biráid elé viszünk, — volt a válasz.

Az öreg mosolygott. És abban a mosolyban benne volt lelkének minden keserősége és minden — ereje.

Ott állt bírái előtt. Azok megfaggatták. Ezer kérdésre kellett válaszolnia, — de a rab hallgatott.

Nem árult el senkit. Mikor pedig az ő fejére olvastak minden vétket, akkor újra — mosolygott.

— Csak azt tudnám, — sóhajtott föl, — hogy egy ember is van, — aki megtudja érteni az én lelkem világát, — boldogan halnék meg.

A bírák összenéztek és aztán kimondták az ítéletet. Halálra ítélték.

A választások.

Mikor Széll Kálmán átvette a kormányt és fokozott mértékben, mikor a nemzeti párt beleolvadt a kormánypartba, mindenki megesküdt, de még fogadott is volna, hogy az országgyűlést nyomban fölosztatják.

Most hogy a korhadt Ház kétségtelenül utolsó idejét éli, a találgatások a körül forognak, hogy júniusban vagy szeptemberben fog-e választani? Ebbe a disputába ma belevegyül a »Pesti Hírlap« egy teljesen új és meglepő verzióval, mely így szól:

A kormány, mint értesülünk, mind e mai napig nem foglalkozott hivatalosan azzal a kérdéssel, hogy mely időpontra tűzzék ki az új képviselőválasztásokat. A tavaszi, illetőleg őszi választásokról szállongó híresztelések ennél fogva — legalább ez idő szerint — nem egyebek pusztán kombinációknál. Mint érdekes és eddig figyelembe nem vett körülményt főlemlítjük, hogy bár egyáltalán nem valószínű, de törvény szerint nincs kizárva, hogy általános képviselőválasztások *nem az idén, hanem csak a jövő esztendő elején* tartatnak meg. Az 1874. XXXIII. t.-cz. 56. §-a ugyanis ekként rendelkezik:

»Az általános képviselőválasztásokra a belügyminiszter tíz napi határidőt tűz ki oly módon, hogy az e tárgyban kibocsátandó rendelkezés a hivatalos lapban közzétételétől a választásra kitűzött határidő zárnapijáig legalább 30 napi időköz legyen s a választások befejezésétől az országgyűlés megnyitásáig legalább tíz napi időköz maradjon. A választások a belügyminiszter által kitűzött tíz napi határidőn belül minden kerületben megtartandók.«

A mostani országgyűlést 1896. évi november hó 23-ára hívták össze, a mandátuma tehát 1901. évi november hó 22-én éjféltől szűnik meg a törvény szerint önmagától. Tegyük föl, hogy ezt a végső lejáratú terminust megtartják s hogy két héttel az országgyűlés vége után, vagyis december 7-én jelenik meg a hivatalos lapban a választások idejét kitűző rendelet, a minnek semmiféle törvényes akadály sincs. Ez esetben, minthogy az idézett törvényszakasz szerint csakis e rendelet kibocsátása után huszonegy nappal vehetik kezdetüket az új választások, szükségképen a jövő esztendőnek első tíz napja alatt kellene azokat megtartani. Ismételjük, egyáltalán nem valószínű, hogy így fog történni, de hogy ennek törvényes lehetősége főnforog, az ittmondottakból világosan kitűnik.

Ez, ugy első látásra, tréfának látszik; pedig komoly valóság lehet belőle és ha meggondoljuk, hogy Széll Kálmán milyen nehezen tud

valamelyes elhatározásra jutni, ha meggondoljuk, hogy így az inkompatibilisek még egy évig élhetik világukat: bizony, bizony megeshetik, hogy jövő év január havában választunk.

A hármasszövetség bomlása.

Az a hír, hogy a hármasszövetségben változás fog beállani, ma megerősítést nyer. Szemben azokkal a czáfolatokkal, melyeket egyik-másik bécsi lap röpitett világgá, de a melyeknek nagyon világosan szóltak ellene a tények, az események, ma érdekes tudósítást kapunk, mely a korábbi híreket mindenben megerősíti és amely nem hagy fenn kétséget arra nézve, hogy Olaszország csakugyan kereste a francia-orosz szövetséggel való összeköttetéseket. Nem titok a dolog, kezdetől fogva nem az, Goluchowsky külügyminiszter előtt sem, akire az nem is hatott meglepetésképen. Más szóval a külügyminiszteriumban el voltak készülve ilyen fordulatra, sejtették, tudták, hogy Olaszország másfelé gravitál, másfelé keres összeköttetéseket.

Bécsből ugyanis ma a következőket jelentik: Nigra, a bécsi olasz nagykövet és Franciaország nagykövete a legutóbbi időben feltűnően sűrűn érintkeztek egymással. A két nagykövet egyáltalán nem titkolózkodott, egész leplezetlenül csinálták a maguk dolgát és csaknem nap nap után fölkeresték egymást. Heteken át különösen Nigra fordult meg sokat a bécsi francia nagykövet palotájában. Alig volt nap, hogy meg ne jelent volna ott és gyakran órák hosszát konferált egymással a két nagykövet. A közös külügyminiszteriumnál szervezett alapos szolgálatnál fogva gróf Goluchowsky külügyminiszternek a dolognyomban tudomására jutott és a külügyi hivatal kezdetől fogva a legpontosabban volt tájékoztatva a két nagykövetnek feltűnően sűrű érintkezéséről. Meglepetést a dolog a bécsi Ballplatzon egyáltalán nem keltett. A külügyminiszteriumban már régen el voltak készülve rá, hogy a dolgok ilyes fordulatot vesznek. Nevezetes, hogy Nigra ugyanakkor hagyott föl a francia nagykövetnél való sűrű látogatásaival, amikor első híre megjelent annak, hogy Olaszország ki akar válni a hár-

masszövetségből és Franciaországgal meg Oroszországgal keresi az összeköttetést. Attól a naptól kezdve Nigra már csak egyetlenegy-szer látogatta meg francia kollegáját.

Trieszt és Fiume.

A Reichsrath tegnapi ülése sem mult el Eotrányok nélkül. Ezt a kedvező alkalmat egy bizonyos *Ellenbogen* szocialista képviselő arra használta föl, hogy Magyarország ellen kifakadjon és bebizonyítsa az ellenkezőjét mindannak, a mi a valóság. Összehordott ellenünk hetet-havat és — forgalmi ügyekről lévén szó — egyebek közt azt állította, hogy a monarchia egész forgalmát Fiume bonyolítja le és az kap mindent. No hiszen! Éppen eléggé ösmeretes, hogy Fiume e tekintetben milyen mostohán van, jóformán csak mesterségesen tarthatják fenn a forgalmi jelentőséget, mert az egész vasuti-, meg tarifapolitika révén minden Triesztnak jut. Hanem azért ez az Ellenbogen ur még arra is vtemedett, hogy azt mondta: Magyarország uszoráskodik Ausztria bőrére és magának biztosít minden előnyt. Érdekes tünet, hogy az osztrák urak háza tegnap megválasztotta a kvóta-bizottság tagjait és szinte kétségtelen, hogy az alsóház ma fogja a maga kvótáit megválasztani. Az osztrákoknak ez, meg a delegáció a fő, mert ezek segítségével továbbra is porázon tartják Magyarországot. Ha ezek meglesznek, maga az osztrák kormány sem fog sokat törődni a Reichsrath munkaképességével.

Márczius tizenötödike.

— Ünnepek Nagyváradon. —

Zászlódiszt öltöttek tegnap Nagyvárad házai, úgy készült az egész város márczius 15-nek méltó megünneplésére. Minden iskola ünnepélyt tartott, a melyen a fiatalságnak alkalmat nyílt a multakon lelkesedve, szép reményeket keltetni a jövő iránt. Mindenütt nagyszámu közönség volt jelen, mely együtt lelkesült, együtt ünnepelt az ifjúsággal s így méltán elmondhatjuk, hogy márczius 15-ét tegnap egész Nagyvárad megülte. Kivették részüket ebből az állami és városi hivatalok is, nemzetiszínű lobogóval díszítvén épületeiket. Sajnálatos kivételt egyedül a kir. tábla és a kir. törvényszék tettek; valószínűleg attól féltek, hogy egy zászló terhe alatt az egész tető beomlik, vagy a lobogóval együtt

A rab nyugodtan hallgatta végig.

Csak akkor figyelt föl, mikor az utczáról valami távoli zaj hallatszott be. A komoly bírák is figyelni kezdtek.

A zaj mindig közelebb jött. Egyszerre csendes lett minden. Csak egy szó hangzott megszé, egy érczes, férfias hang.

A rab kitekintett a térre és arcza egyszerre kigyulladt. Fölhatott hozzá is a hang. Egy ifjú költő ajkáról hangzott a szó:

— Esküszünk! esküszünk!

— Hogy rabok tovább nem leszünk . . .

És utána ezer és ezer hang visszhangozta:

— Rabok tovább nem leszünk! . . .

A rab csak nézte, csak hallgatta. Egyszerre megragadta lelkét a szent lelkesedés s dörgő, érczes hangon kiáltotta ő is:

— Rabok tovább nem leszünk! . . .

Aztán bíráihoz fordult.

— Most már vihetnek a vesztőhelyre. Nyugodtan halok meg, mert a mely nemzetnek ilyen ifjúsága van, — az a nemzet szabad, boldog nemzet lesz!

Az örök elhallgattatták az öreget, s viszakísérték börtönébe.

De most már nem látta az agg, a megtört, fehér haju rab oly sivárnak, oly gyötrelmesnek a rabságot.

Fülében csegett még a szó:

— Rabok tovább nem leszünk!

Letérdelt és áldó imádság szállt el ajkáról.

— Aldalak téged, mindeneknek Alkotóját! Aldalak, imádkozva áldlak, hogy szegény hazámnak ily lelkes ifjakat adtál. Boldog lesz e hon, mert szeretik. Ald meg ez ifjakat és segítsd törekvéseiket . . .

Nem folytathatta tovább. Börtönének ajtaja újra megnyílt. De nem a komor börtönőrök jelentek meg újra, hanem kipirult arcza, lelkes magyar ifjak.

Az öreg rab csak nézett rájuk. Szólni nem tudott.

— Érted jöttünk, — szölt az egyik ifjú — jer velünk! Szabad vagy, mi tettünk szabaddá! És szabaddá teszünk mindenkit, — az egész hont!

A rab csak könnyezett és engedte, hogy vezessék. Csak mikor újra a szabadban volt, akkor derült fel az arcza. A lelkesedés, az öröm könnye még ott rezgett szemében, de hangja messze csendült.

— Köszönöm fiaim, — köszönöm! Csak rajta tovább.

Aztán szívéhez kapott. Tekintete elhomályosodott s csak úgy susogta, sóhajtva rebegte:

— Esküszünk, esküszünk!

— Hogy rabok . . . tovább . . . nem leszünk!

És így lőn.

A márcziusi ifjak esküje, szent fogadása lett sokaknak.

Az öreg rab álma beteljesült. Hazája sza-

bad lett, mert sokan voltak, kik szerették ezt a véren szerzett, vérrel öntözött magyar hazát.

. . . Álmodom tovább elmúlt napoknak dicső emlékeiről. Látom a márcziusi ifjaknak daliás, délczeg alakját, lelkesedéstől kipirult arczat.

Es úgy örül a lelkem . . .

De felébredek. Zűrzavaros hangok hatnak ide hozzám.

És a hogy kitekintek az utczára, egy pár jókedvű fiut látok.

Köcsög kalap a fejükön s tántorogva mérik az utczát. Énekelnek. Ha jól hallom, valami »csinos« couplét.

De legjobban »áll« köztük, legvigabb egy magas, halvány arczu ifjú. Rekedt, borizú hangon károg valami orfeumi trágárságot.

Jól megnézem. Ő volt a nap ünnepi szónoka. Alig pár órával előbb beszélt szent, magasztos elvekről, a márcziusi ifjak tiszta, igaz lelkesedéséről!

Mintha valami fájó érzés szállná meg a lelkem! ki tudja, hova szállt a gondolatom?

Talán épen azon járt az eszem, hogy most is a tavasz ébredését várják, csak úgy, mint — akkor, hogy most is fakad az ibolya . . . a gyöngyvirág, — csak úgy, mint akkor . . . régen . . . ötven év előtt . . .

egyszerre csak az egész házat elviszi a szél.

Az egyes ünnepélyekről következő tudósításaink szólnak:

A polgárság ünnepe a Zöldfában.

A szabadság felvirradásának évfordulóját városunk polgársága is szép ünnepélyvel ülte meg. A hazafias ünnepély, mely este 8 órakor kezdődött, a Zöldfa-szálló éttermében folyt le.

A terem ez alkalomra szépen fel volt díszítve. A bejáráttal szemben a 48-as kör zászlója volt elhelyezve, mellette a falon jobbról *Kossuth* Lajos, balról *Petőfi* Sándor arcképe.

A megjelent közönség soraiban ott voltak: Az öreg honvédek egylete, élükön *Grósz* Albert elnökkel, továbbá:

Dr. *Bulyovszky* József polgármester, dr. *Várady* Zsigmond, *Serényi* Gusztáv, dr. *Szabó* György, *Molnár* György, *Winkler* Lajos, *Beczka* Lajos, *Maróczy* János, *Bottó* Ferencz, *Gerő* Armin főkapitány, *Weingärtner* Ancor, *Darvassy* Lajos, *Dús* László, *Jablonszky* Emil, dr. *Kripka* Henrik, dr. *Mayer* László, a jogakadémia ifjúsága és a szintársulat tagjai közül többen.

Az ünnepélyt az énekkar a Szózáttal nyitotta meg, melyet a közönség állva énekelt vele együtt.

Az ének elhangzása után városunk polgármestere dr. *Bulyovszky* József emelkedett szólásra. — Igaz hazafiasságra valló, tartalmas beszédben fejtegette a forradalmi napok nagy jelentőségét. 1848. márczius 15-ikén az egész nemzet mint egy ember szólalt meg, ugymond, létre jött az a nagy alkotás, mely szabadságunk biztosítékát képezi. Hazafias eszméssel telt beszédét a szavakkal végezte: Eljen a magyar haza örökké!

Ezután *Halász* Lajos a márcziusi eszméket méltatta.

Dr. *Várady* Zsigmond remek szép, a természetből vett hasonlatból indul ki: Vanak a természetben — ugymond — oly sajátságos tünemények, melyeket tudós, tudatlan egyaránt bámul. A tudós kutatja az okát, s igyekszik azt kimutatni. — Ilyen csodálatos tünemények azok is, melyek hosszú időn át nem mutatkoznak, nem adnak magukról életjelet. Egyszer csak megjelenik a tünemény, megindul a forrás, és ismét eláll.

A tudósok kimutatják a tünemény okát, s akár tévednek, akár nem, a tünemény ismét megújul.

A magyar nemzet történelmében is vannak ilyen tünemények, melyek megújulnak, elmúlnak. Ilyen tünemény a szabadságharc. Majd így folytatja: Ezen ünnepély azon érzést kelti szívünkben, hogy lesz még márczius 15-ike, ha szükség lesz rá.

Majd az öreg honvédekhez fordulva üdvözli azokat, mint a szabadság bajnokait, biztosítva őket, hogy ha szükséges lesz, most is megvédi a magyar jogait, mint megvédte 48-ban, mikor felhangzott:

Kossuth Lajos azt izente . . .

A hazafias lendületű beszédet zugó tapsvihar és éljenzés követte.

Serényi Gusztáv az öreg honvédek nevében beszélt.

Sulyok István pedig a polgármestert éltette.

Azután több szavallat és hazafias ének következett, melyeket az énekkar *Gerencsér* József vezetésével adott elő.

*

A kir. kath. jogakadémián. D. u. 5 órakor előkelel és nagyszámu hölgyközönség jelenlétében tartották meg ünnepélyüket a jogakadémia polgárai. Ez az ünnepély volt, mint rendesen, egyike a legsikerültebbeknek. *Ormay* Lajos, az olvasókör elnöke mondott rövid, de eszmékben gazdag, hatásos megnyitó beszédet, mely után *Sebő* Mihály szavallata következett. Alkalmi költeményt adott elő, melynek hévvel és igaz lelkesedéssel szavalt strófái az egész közönséget lelkes tapsokra ragadták. A nap jelentőségét *Krüger* Jenő méltatta szépen kidolgozott, kerek beszédben. *Schwarz* István pedig *Tóth* Kálmán »Előre« című költeményét adta elő általános tetszés mellett. Volt még egy szép beszéd: *Szolcsányi* Béláé, mely szintén megragadta a közönség figyelmét, s befejezte az egészet *Knapp* Lajos tüzes Talpra magyarja.

Ünnepély után az ifjuság ősi szokás szerint a *Kossuth*-nóta éneklése mellett a *Szent* László-terre vonult, a hol *Knapp* Lajos és *Sebő* Mihály szavalltak.

*

A főgimnáziumban. A nagyváradi prem. rendi főgimnázium »Eötvös« önképző köre is magasztos ünnepélyt rendezett, mely a zeneegylet által előadott Hymnusszal kezdődött. *Horváth* Jenő ügyes megnyitó beszéde után *Géczy* Imre elszavallta *Jakab* Ödön Márczius 15. cz. költeményét, nagy tüzzel és sikerrel. *Váradi* István alkalmi beszédet tartott; a szép beszéd nagy hatást idézett elő. A »Talpra magyart« *Bodó* László szavallta s zajos tapsokban volt része az ügyes előadónak. A műsor egyes pontjai között a zeneegylet adott elő szépen betanult régi nótákat, a közönség nagy tetszése mellett. Az ünnepélyt délelőtt fél 11 órakor tartották a gimnázium dísztermében.

*

A főreáliskolában. Az állami főreáliskola *Arany* János önképzőköre d. u. 3 órakor tartotta ünnepélyét az intézet tornacsarnokában. Jelen volt *Nátafalussy* Kornél tanker. kir. főigazgató, a tanári kar és nagyszámu közönség. Szép beszédekkel mondtak *Schwartz* Sándor és *Adler* Sándor VIII. oszt. tanulók; *Szemes* Imre VIII. o. t. Kozma »A szabadság napja« cz. költeményét, *Székely* Mózes VIII. o. t. pedig *Ábrányi* Emil egyik alkalmi versét szavallták nagy hatással. Az énekkar *Gerencsér* József énektanár vezetése alatt, a zenekar pedig *Vomácska* József karnagysága alatt szerepelt több ügyesen előadott számmal; a zenekarban különösen feltűnt biztos, rutinosjátékával *Nagy* Ferencz III. o. t.

*

A közs. polg. fiúiskolában. Kevéssel 8 óra után vette kezdetét az iskola e célra szépen feldíszített dísztermében a népünnepély a Hymnusszal *Beleznay* Antal zene- és énektanár vezetése alatt az ifjusági énekkar által előadva. Utánna *Huszár* Károly, az intézet egyik igen rokonszenves fiatal tanára mondotta el eszmékben gazdag hazafias beszédét. Szép szavakkal ecsetelte a nagy nap jelentőségét, vissza pillantást vetett a múltra s hazaszeretetre buzdította tanítványait. A honfiai érzéssel és tüzzel előadott beszédért tapsal és lelkes éljenzéssel jutalmazták meg tanítványai s a jelenvolt közönség. A műsorban is jelzett szavallók közül kiváltak s előadásaiért tapsot és éljenzést arattak *Palóczy* Lajos és *Váczy* István IV. oszt. és *Hencz* Gábor II/b. osztályu tanuló, ki kitűnően szavallta el *Petőfi*nek »Egy gondolat bánt engemet« című versét. A szép ünnepélyt a Szózat eléneklése és a tanulóknak szünni nem akaró éljenzése zárta be, melyből kijutott az intézet mindegyik taná-

rának, valamint az intézet poéta lelkü pedelúsának, *Katona* Mihálynak, ki magyaros viseletben szavallta el verseit a fiuk előtt.

*

A nagyváradi-olaszi-i községi elemi iskolában délelőtt kilencz órakor volt az ünnepély, az igazgató megható beszédet tartott. Közreműködtek: *Kéla* Ödön, *Debreczeni* Lajos, *Balázsovits* Rezső, *Pókay* János, *Balázs* Imre, *Vetés* Károly, *Mátéh* Pál, *Mihályi* Lajos, *Bary* Zoltán, *Kurovszky* László, *Mihelfi* Sándor, *Handel* László, *Csalah* Gusztáv, *Bartus* Lajos, *Just* Tibor, *Lampel* Árpád, *Herczegh* Ernő, *Szathmáry* Károly, *Bócz* Imre, *Borbély* Miklós, *Rácz* Dezső, *Erdélyi* Jenő, *Váry* Lajos, *Domoky* József, *Dospoly* Dezső, *Békésy* Lajos, *Muszka* György, *Nagy* József, *Tóth* Jenő, *Harsányi* Béla és *Szabó* Imre.

A szereplők közül különösen ki kell emelnünk *Osalah* Gusztáv IV. oszt. tanulót, ki *Ábrányi* Emil »*Kossuth* sirja«-t szavallta nagy pathosszal és mély érzéssel, mely bármely főiskolai tanulónak is dicséretére vált volna. A jelenvolt közönség elismeréssel és tüsssal adózott az ügyes szavallónak.

Az ünnepély nagyszámu közönség előtt folyt le.

*

A nagyváradi-ujvárosi közs. leányiskolában eléneklték a Szózatot és a Hymnust, *Bérczyné* H. Paula pedig hatásos ünnepi beszédet tartott. A növendékek közül közreműködtek: *Nagy* Erzsé, *Pénzes* Vilma, *Demján* Róza, *Retezár* Klára, *Zichmann* Ida, *Reich* Jolán, *Urán* Erzsé, *Lang* Regina, *Várkonyi* Margit, *Jakab* Leóna, *Tyll* Emma, *Kohn* Irén, *Katz* Helén, *Bleyer* Stefán, *Kohn* Malvin, *Lang* Malvin, *Creier* Heron, *Stern* Fanni, *Glanckmann* Elia, *Lang* Gizella. A szépen sikerült ünnepélyen nagy és előkelel közönség volt jelen.

*

A régi Népkör tegnap délután tartotta ünnepélyét a kör helyiségében. Az ünnepélyt *Kelemen* Bertalan meleghangu beszéde nyitotta meg, majd *Jasik* István szavallta el nagy hatással a »Talpra magyar«.

Lángi Edith, *Molnár* Károly czimbalom kísérete mellett adott elő néhány gyönyörű magyar nótát, szépen, nagy hatással. Háromszor megújrázták.

Füredy József *Jókay* pro és contra című költeményét szavallta s a »Rákosi szántó« cz. dalt énekelte, a közönség nagy tetszése mellett. Zajosan megtapsolták.

Novák József tanulmányt olvasott fel a márcziusi eszmékről. A gondosan összeállított munka után *Demetrovits* Zsigmond szavallta el drámai hévvel *Petőfi* »Erdélyben« című költeményét.

A műsort *Molnár* Károly gyönyörű czimbalomjátéka zárta be.

Este a kör helyiségében társas vacsora volt.

Nagyszalontán.

Nagyszalontán kettős ünneplés volt: reggel a szalontai szónokok és szavallók, délben pedig a nagyváradi közs. polg. leányiskola növendékeinek közreműködésével. A reggeli ünnepély istenisztelettel kezdődött, mely után a közönség a központi fiúiskola udvarára vonult, a hol a dalárda énekelte, *Móczán* József dr. gimnáziumi tanár alkalmi felolvasást tartott, *Szombathy* István ev. ref. lelkész pedig szavallt. Innen a temetőbe mentek, a hol *Lovassy* László sirjánál *Költő* Lálmán mondott hatásos beszédet, *Kovácsi* Kálmán pedig saját alkalmi ódáját szavallta el.

Délben 11 óra után érkeztek meg a nagyváradi polg. leányiskola növendékei tanítónikkal s több nagyváradi vendéggel, akiket Nagyszalontai közönségének élén *Nagy* Márton fő-

szolgabíró fogadott. Az egész menet a főgymnázium dísztermébe vonult, ahol 12 órakor megkezdődött a valóban igen szépen sikerült ünnepély. A dalárda több igen sikerült számon kívül a Hymnusszal kezdte és a Szózáttal zárta be a műsort. Nagyon tetszettek *Oszlász* Irma (Ábrányi: Márczius 15.) *Kállay* Erzs (Lévay: Az Arany-szoba), *Fényes* Ilona, *Kovács* Margit és *Biró* Ilona szavalatai, valamint *Hegedüs* Erzsiké előadása márczius 15-nek méltatásáról és *Sütő* Gizi éneke, a ki *Beleznay* Antal alkalmi dalát énekelte szépen, érzéssel. Nagy hatást keltett *Fényes* Márta, az ifjú kis művésznő hegedűjátéka (Hubay csárdajelenete) és *Eszenyi* Sándor alkalmi darabja, melynek előadásában részt vettek *Molnár* Laura, *Báthory* Olga, *Révész* Erzsiké, *Schwartz* Boris, *Bolemann* Erzsiké, *Handel* Irma.

Ünnepély végeztével az egész iskola Nagyszalonta vendége volt; a kedélyes hangulatban elköltött ebéd után ismét vonatra ültek s este Nagyváradra érkeztek, magukkal hozván egy vendégszerető városnak s ott hagyván egy szép ünnepélynek emlékét.

Ugrán.

Ugra község a nagyvárad kir. kath. jogakadémia polgárait hívta ki, a kik szép ünnepélyt rendeztek a községben. Ez a lelkesedése a jogászoknak annál dicséretreméltóbb, miután nekik maguknak is volt ünnepélyük délután. S az ugrai ünnepély nem maradt a nagyvárad alatt semmi tekintetben. Közreműködtek *Ormay* Lajos, *Knapp* Lajos, *Sebő* Mihály és *Schwartz* István, mindenik nagy tetszést aratva. Délben Bankett volt a fiatalság tiszteletére, melyen *Altnóder* Béla közigazgatási gyakorló mondott sikerült felkészítést.

A fővárosban.

Budapest, márcz. 15.

A főváros lakossága, de különösen az egyetemi polgárok lelkesen megünnepelték márczius 15-ikét. Délelőtt a Vigadóban tartották meg a szabadság emlékünnepét, délután pedig a Petőfi szobor elé vonult az ifjuság.

A Vigadóban lefolyt ünnepéről a következőkben számolunk be. A Vigadó nagyterme, a sóhajok hidja, a karzatok rogyásig megteltek az ünneplő közönséggel. Ifjak és vének, fiatal leányok és gyászruhába öltözött matronák nagy csoportokban zarándokoltak el az egyetemi ifjak minden esztendei ünnepségére: a márcziusi újjászületés magasztos évfordulójára.

Mikorra az egyetemi ifjak az Egyetemi Kör nemzetiszínű zászlajával zárt sorokban a Vigadó fala elé értek, a tágas termeknek legutolsó zuga is megtelt. A megjelentek között volt *Hermann* Ottó, *Madarász* József is, és harsogó éljenzés jelezte, hogy a karzat fölismerte őket.

Pontban tizenegy órakor a pódiumra lépett *Tahy* Endre, az egyetemi kör elnöke és lelkes beszéddel üdvözölte az ünnepi közönséget az egyetemi polgárok nevében. Alig hangzott el beszéde, a dobogóra lépett *Ónody* Jenő és fiatalos hévvel és temperamentummal elszavalta a »Talpra magyart«. A gyújtó hatású vers végső sorait minduntalan megszakította a közönség tapsa és éljenzése. Majd *Ábrányi* Emil szavalta el alkalmi költeményét, melynek utolsó sorai ezek:

»Itt írják a fejfátokra,
Hogyha büszkén, bátran,
Valamikor elesnétek
Honvédő csatákban,

Életét a népnek adta
Mig dolgozni tenni ráért,
És a mikor halni kellett
Mehalt a hazáért.

Hosszantartó taps hangzott fel újra és csak akkor csendesült el, a mikor *Bénárd* Ágoston egyetemi hallgató beszéde és *Farkas* Imre alkalmi melodramája után, a melyet *Jenny* Edit szépen iskolázott hanggal és sok érzéssel adott elő. *Hock* János lépett az emelvényre, hogy ünnepi beszédét elmondja. Beszédét így végezte:

A te szent szerelmed tette nagygyá azokat, a kik égi küldetéssel jöttek nagygyá tenni nemzetüket. Azokat a hősokeket, a kik mosolyogva haltak meg teérted, a legszentebb földi eszméért. Azokat a grengye gyermekeket, a kik még titokban esóskolták meg anyjuk arczképét, hogy aztán keblükre rejtve rohanjanak föl az ostromolt falakra és vérükkel öntözzék meg a bástyafalakat. Lelki szemeim előtt meglevénedik egy dicső kép.

A fiu kiveszi haldokló apja kezéből a fegyvert és mikor ő is összeroskad és elérte arczát az a végső sápadtság, mely a megtört szemek rémületével beszél a közelgő halálról, utolsó sóhaja még akkor is a hazáé. Egy özvegy anynak talán nincs többé fia, de egy hőssel gazdagabb egy másik anyának, annak az édes hazának történelme és egy vértanúval gazdagabb a mennyország is . . .

Hock János beszéde végével *Ketty* Endre szavalta el a mai ünnepségre írt költeményét és *Kárpáti-Kerper* Zoltán, az egyetemi ifjak matiné-bizottságának elnöke köszönetet mondott a megjelenteknek és a Vigadó közönsége emelkedett hangulatban hagyta el a termeket.

Lenn az utcán a márcziusi nap melegen sütött le az ünneplő néparádra. Az öreg negyvennyolczasok arca fölragyogott az örömtől, mikor az ifjak száján megcsendült a régi dal: *Kossuth* Lajos azt üzenté . . .

Az egyetemi ifjak ünnepének másik része délután folyt le az Egyetem-téren. Az ünnep délután három órakor vette kezdetét és programja ez volt:

1. Petőfi »Talpra magyart!«, szavalta *Bénárd* Ágoston. 2. Beszéd, tartotta *Nagy* József. 3. *Luczedy* László »Márczius 15.«, szavalta *Dongó* Árpád. Az egyetemterrről a menet az egyetemi kör zászlaja alatt a Kecskeméti-utcán át a Múzeumkerbe vonult. A Petőfi-emléktábla előtt: a) »Talpra magyart!«-t szavalta *Szekely* János, beszédét mondott *Bótha* Szilárd, szavalt *Nagy* Ferencz. A Múzeum-kertből a menet a *Kossuth* Lajos-utcán és a Kigyó-utcán át vonult a *Petőfi-szobor* elé. A Petőfi-téren: 1. *Endrődi* Sándor költeményét szavalta ifj. *Szolarich* Lajos; utána beszélt a zárszót tartva *Czellála* Géza s a Talpra magyart szavalta *Horváth* József; zárszót tartott *Renner* Ferencz. Az ünnepélyen a két egyetem polgárságán kívül részt vett állatorvosi főiskola ifjusága is.

HJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Márcz. 19. Az Erzsébet bölcsőde egyesület közgyűlése d. e. fél 11 órakor, az újvárosi írg. nővéreknél.
Márcz. 17. Az iparos kör közgyűlése.
Márcz. 17. Bójtó felolvasás a kath. körben d. e. 11 órakor.
» 24. » » » » » » » » 11 »
Márcz. 20. Megyeiülés d. e. 9 órakor.
Márcz. 20. A Bibarmegyei Gazd. Egyesület közgyűlése.
Márcz. 22., 23., 26. s 27. Fősorozás a tüzőltő őrtanyán.
Márcz. 23. Felolvasás a v. velencei Nép körben este 8 órakor.
Márcz. 24. A hegyközségtavaszi közgyűlése.

* **A király Budapesten.** A király április második felében Budapestre utazik s hosszabb ideig marad a magyar fővárosban. A király budapesti tartózkodása idején a várpalotában több udvari ebéd és a Vérmezőn díszszemle lesz.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter *Patzkó* Antal nagyvárad kir. tsvszéki joggyakornokot a nagyvárad kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

* **Uj gazdasági tudósító.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Jeney* Menyhért bihar-nagybajomi lakost, Biharvármegye bihar-tordai járására nézve, a gazdasági tudósító tiszttel bizta meg.

* **A ládába zárt gyermek.** Lapunk tegnapi számában egy sürgöny már tudtul adta, hogy a budapesti törvényszék több napig tartott tárgyalás után meghozta az ítéletet a ládába zárt *Wohlschein* fiu ügyében. Az ítélet bírónnel sújtotta lelketlen kintzót: nagyanyját, anyját és nagynőjét, kik éveken át irtóztató szennyesség között ládába zárva tartották a gyermeket. A tegnapi tárgyaláson legérdekesebb dr. *Fallay* László rendőrorvos vallomása. A rendőrorvos elmondta, hogy mikor megjelent *Wohlschein* akásán, a gyermeket a cselédágyban találta; nem volt rajta egyéb egy darab vászonrongy-nál, mellette egy bádogkanál és néhány zöld-ségdarab feküdt. Az ágyban semmiféle ágynemű nem volt. A gyermek annyira el volt csigázva, hogy nem tudott a lábán járni s ölben kellett a lépcsőn levinni. Mikor a rendőrségtől elvitték sirva kérte, hogy ne vigyék vissza, mert a nagymama megveri. Kérdezték hogy koplalt-e, de úgy meg volt ijedve, hogy nem tudott felelni. A zsemlyét és a tejet, amit amit a rendőrorvos véleménye szerint a gyermek nem tudott magától a ládába bemenni vagy onnét kijönni. Ha tovább marad abban az állapotban melyben találták, kétségkívül elpusztult volna. A feje sebbel volt tele s csak úgy nyüzsgött benne a sok féreg.

Jellemző mozzanata volt a tárgyalásnak az a feltűnést keltő körülmény, hogy a gyermek anyja ellen nem akart vallami semmit s amint elmondta a magáét, odaszaladt az apáczához, ki őt elkísérte s megfogta annak kötőjét, félve attól, hogy ismét visszakerül embertelen kintzói kezébe.

Es daczára ennek a zsidó-liberális sajtó bírtonbe akarja küldeni a papot, ki megkeresztelte ezt az agyonkintzott gyermeket, kinek a királyi ügyész szavai szerint nem volt más bűne, minthogy »született és nem akart idő-előtt meghalni« — és szidják az apáczákat, a kik megmentették az életét.

* Tűz van!

Egy dévajkodó legény észrevette, hogy a csap-láros két csöbörben vizet vitt le a pinczébe. Azonnal kiugrott az utcaközepére és torka szakadtából ordította:

— Tűz van! Tűz van!

— Hol a tűz? — kérdezték rémülten az emberek.

— A pinczében — mondotta a kópé — most láttam éppen, hogy a kocsmáros két csöbör vizet vitt le a — pinczébe.

* **Negyven alapítvány.** Orbai Antal, Jász-Kun-Szolnokmegye nyugalmazott főorvosa végrendeletében katolikus célokra negyven alapítványt hagyományozott. Köztük a katolikus írók és hirlapírók országos Pázmány-egyesületének négyszáz koronát, a jászberényi katolikus hitközségnek egy nyolczezer forint értékű házat stb.

* **Anglia deficiztje.** Montecuccoli mondta, hogy a háboruhoz három dolog szükséges: pénz, pénz és megint pénz. Hanem a mennyi pénz a búr háboruhoz kellett, annyi pénze már Angliának sem volt. És jött az első póthitel, csekély 80 millió font, ami egy milliárd forint, de ez sem volt elég, nemsokára már újabb 50 millió fontra volt szükség, azt is elköltötték, Roberts is hazatért, de a háboru még mindig nincs befejezve. Es Angliának töméntelen pénze, 1500 millió forintja bájja a búr háborut, ennyibe került a délafrikai köztársaságok elpusztítása. Ez már aztán olyan érvágás volt, mit a gazdaság Anglia sem viselhet el következőkkel nél-

kül. A következmények már is jelentkeztek: Londonból azt a szenzációs hírt hozza a táviró, hogy a pénzügyi kormány költségvetése, melyet néhány nap múlva fognak az alsóháznak beterjeszteni, ötven millió font, vagyis 612 millió forint deficittel zárul. Természetes, ezt a nagy tulkiadást a délafrikai háboru emésztette fel s most gondoskodni kell róla, hogy valamiképpen fedezetet találjanak rá. Minthogy pedig Anglia az adót emelni nem akarja, a kormány azon van, hogy a cukorra vámot fog vetni, még pedig egy fél pennyt. Az élelmes Anglia utóbb még megteszi, hogy a külfölddel fizeteti meg a délafrikai háboru költségeit.

* A helyettes.

Két atyafinak, mint tanunak hitet kellett volna tennie — de a törvényszék előtt csak az egyik jelent meg, hanem az eskütételnél mindkét kezét fenntartotta.

— Mit akar kend mind a két kezével? — kérdi egyik bíró.

— Tekintetes uram, mondja az atyafi, a komám nem jöhetett el, hát megkért, hogy helyette is tegyen le az esküt.

* **Roham versfüzetekkel.** Tegnap este a Fő-utcán minden járkelő egy-egy kellemes márczius 15-iki meglepetésben részesült: egy zöld vagy vörös füzetet nyomtak a kezébe, ezzel a felírással:

PAPP LÁSZLÓ

legújabb

KÖLTEMÉNYEI.

1901.

Nyom. Neumann Vilmos könyvnyomdájában.

Nagyváradon.

Izelítvül adjuk a Világszabadság című versutolsó strófáját:

Bár munkátokba nem vehetek részt.
Mert mennem kel örök nyugalomba;
Azt kívánom, hogy az utolsó zsarnokot
Temessétek mellém, az én síromba.

A versek szerzője föbe lőtte magát; olvasói pedig közel voltak hozzá, hogy nevetőgörcsben muljanak ki.

* **Az angol koronázási eskü.** Vaughan bibornok, a westminsteri érsek több év előtt felhívta a kormány figyelmét a koronázási esküforma megváltoztatására. Amaz időben tapasztalatlan dolog lett volna erőszakolni ezt a kérdést, tekintettel a királynő aggkorára, csak figyelmztetés akart lenni. Most azonban a norfolki herceg, Ashburnham, North, O'Brien, Clifford, Kenmore, Strafford lordok, Ripon a volt irországi alkirály nevei állottak az eskümintát megváltoztatni kérő beadvány alatt. A régi eskü valóságos káromkodást tartalmazott az voltári szentség és a B. Szűz Mária ellen, melyből csak egy dült a felekezeti gyűlölség. Most a kormány a régebben Vaughan bibornoknak tett ígéretéhez híven e kérdést a parlament elé vitte, hol Radmond William előadása alapján az eskü megváltoztatását a ház elfogadta. Azt hisszük, ez nem annyira vívmány a katolikusok részéről, mint inkább a szegénynek letörlése, mely a protestáns türelmetlenséget oly durván illusztrálta.

* **A kutyakorbács.** Tegnap délután a Fő-utcán sétálóknak szokatlan látványosságot rendezett három fiatal ember. Összevették, sőt az egyiknél kutyakorbács is volt s azzal mért csapásokat ellenfelére. A már veszélyessé váló küzdelmek idegenek beavatkozása vetett véget. — Minden esetre nagyon sajnálatos dolog, mikor uri emberek az utcára viszik egyéni ügyeiket s azt a nagy nyilvánosság előtt ilyen formában intézik el.

* **Szabadsajtó-vacsora.** Vasárnap este a hirlapírók és nyomdászok a sajtó felszabadulásának emlékére közös vacsorára gyűlnek össze a Fekete Sas éttermében.

* **Élelmes szabó.** Egy angol vidéki városban egy fiatal szabó üzletet akart nyitni, de nagyon félt attól, hogy a megrendelők nagy része a ruháknak az árával adós marad. Sokáig törte a fejét, míg végre kitalálta, hogy a rosszul fizetőktől hogyan meneküljön meg. A helyi lapban ugyanis közzétette a következő hirdetést:

Egy fiatal hölgy,

csinos és nagyon gazdag, házasság czéljából meg akar ismerkedni egy bár szegény, de értelmes és csinos fiatal emberrel, akinek adóságait is kifizeti, de csak az esetben, ha mind előre bevallja az első levélben, melyhez arckép is mellékelendő. Levelek X. Z. czim alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Természetesen a város fiatal embereinek a kilenczven százaléka válaszolt erre a kérdésre, — mellékelte az arcképét is. Az okos szabó kiválogatta az eladósodott fiatal emberek arcképeit, egy nagy albumban összegyűjtötte — és most már tudja, hogy kinek nem szabad hiteleznie. Talán mondani sem kell, hogy az okos szabónak az üzlete szépen virágzik.

* Van ideje?

Szaladt a borbély az utcán; lekiált valaki az emeletről.

— Hallja borbély! Van ideje?

— Van uram, — felelt a borbély nagy szívesen, mert munkát gyanított.

— No hát ha van ideje, szólottak vissza az emeletről, akkor ne szaladjon, mint az eszeveszett!

* **Gyászrovat.** Papp László pecze-szóllósi lakos, a ki erősen szocialisztikus izű fűzfaverseivel elég nagy hirhedségre tett szert, tegnap hirtelen elhunyt. Temetése 17-én délután lesz.

* **A gyilkos anyós.** Özvegy Bukó Andrásné Bejnán annyira meggyűlölte a vejét, hogy bosszujában megmérgezte a saját leányát. Tamás Imre bajnai legény tavaly vette feleségül Bukó Erzsit, özvegy Bukó Andrásné leányát. A fiatal pár boldog házasságban élt mindaddig, míg az anyós be nem költözött hozzájuk. Ettől kezdve oda volt a békesség. Az anyós folytonosan ingerelte a fiatal asszonyt férje ellen, kit azzal vádolt, hogy szeretőket tart a felesége háta mögött. A fiatal asszony hitt az anyja szavának s féltékenységgel sokszor elkeserítette a férjét. Hogy a czivakodás véget érjen, Tamás ezelőtt két héttel kitette anyósát a házból. Ez még inkább elkeserítette az anyóst s addig mesterkedett, míg a leánya elhagyta az urát. A menyecske hazaköltözött az anyjához. A rokonok, kik tudták, hogy a fiatalok boldogságát Bukóné ármánykodása rontotta meg, közbe léptek és a fiatal asszonyt, a ki szerette férjét, vissza akart térni férjéhez. Mikor a fiatal asszony szándékát az anyós megtudta, azt mondta, hogy inkább a koporsóban akarja látni a leányát, de a férjéhez nem szabad vissza térnie. Másnap tényleg mérget kevert a leánya ételébe. A fiatal asszony nemsokára rosszul lett s még az nap éjjel iszonyu kínok között meghalt. A férj följelentésére a csendőrség elfogta a mérgekeverő asszonyt, a ki minden megbánás nélkül bevallotta, hogy azért mérgezte meg a leányát, mert vissza akart térni férjéhez.

Igazságszolgáltatás.

Dr. Takács Zoltán bandája. Abban a monstre pénzhamisítási bűnperbörben, melynek dr. Takács Zoltán a fővádlottja, a minap befejezték a vizsgálatot. A bűnügyi akták persze egész garmadára szaporodtak fel. Tudvalevőleg dr. Takácsnak még nyolcz kizimborája is hurokra került, a kik az egész országban üzték a pénzhamisítás jövedelmező mesterségét, mindenfelé forgalomba hozván a

hamis százas bankókat. Ma már, hogy a nagyszabású bűnvizsgálatot befejezték, Takács Zoltán csak ötödmagával ül a börtönben, a többieket ideiglenesen szabadlábra helyezték. A királyi ügyészség azonban a vádiratában, melyet ma terjesztett a törvényszék elé, valbmenyiök ellen vádat emel. A vádiratot már a napokban kézbesíteni fogják a terhelteknek, a kik kifogásokkal sem szándékoznak élni, hogy így az ügy mielőbb végtárgyalásra kerüljön. A tárgyalást valószínűleg már a jövő hónapban meg is tartják.

EGYESÜLETEK

Az iparos kör közgyűlése.

A nagyváradai iparos kör 1901. évi márczius hó 17-én (esetleg ha a tagok kellő számában meg nem jelenének márczius hó 24-én saját helyiségében, mindenkor délelőt 10 órakor tartja *rendes évi közgyűlést* a következő tárgysorozattal:

1. A választmány jelentése.

2. A számvizsgálók jelentése az 1900 ik évi számadások vizsgálatáról és a felmentvény megadásáról.

3. Az 1891. évre szóló költségelirányzat.

4. Az alapszabály 14. §-a értelmében a választmány egyharmad részének kisorsolása és újak választása.

5. Oly indítványok feletti határozat, melyek tárgyai márczius hó 16-ik napjáig az elnökségnek írásban beadva lettek.

Kelt Nagyváradon, az iparos kör választmányának 1901. évi márczius hó 3-ik napján tartott üléséből.

Jankovich János,
titkár.

Milibák József,
elnök.

A nagyváradai kerületi betegsegélyző pénztár hivatali helyiségében (Apáczatecza dr. Rothmann ügyvéd háza) folyó évi márczius hó 17, esetleg 24 napján délelőt 10 órakor *rendes évi közgyűlést* tartja. Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése és a számadások előterjesztése, valamint a felmentvény iránti határozat. 2. A felügyelő-bizottság. 3. A választott bíróság. 4. Kilépő 5 igazgató rendes és pótagok választása. 5. Egyéb indítványok. Az igazgatóság.

TANUGY.

Népnevelési Közlöny márczius 15-iki száma következő tartalommal jelent meg: Dolgozzunk! (Réz Mihály.) — Tárca: Hatvan évig néptanító. — A nyugdíjtörvény revíziója. — Hivatalos rovat. — Iskolaélet. — Lapszemle — Tanügyi irodalom. — Eötvös előfizetők névjegyzéke. — Nyílttér.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Baba (Forrai Ferike búcsója.)
d. u. Aranylakodalom.
Vasárnap: este Kuruczfarfang.

Három testőr. Herczegh Ferencz egyik legkedvesebb vígjátékát a Három testőrt újítják föl hétfőn este. A darabra nagy gonddal és ambícióval készülnek a szereplők.

Paulayné Nagyváradon. Paulayné Adorján Berta kedden érkezik Nagyváradra s a *Stuart Mária* czimszerepében fog vendégszeretpenni színpadunkon.

A mai előadás. A Baba Alézia szerepében búcsuzik ma a színpadtól és a közönségtől Forrai Ferike, a színház kedvelt primadonnája, kinek oly szép sikerek teszik kedves emlékeztünknek ezt a szerepét. Az előadás iránt élénken érdeklődik a közönség, s a színház pénztáránál vidékről is számosan jegyeztettek ma estére helyet. A Baba főszerepeit a régikiosztás szerint Lányi E., Benkő Jolán, Pintér Szilágyi, Nyáray, Bérczi és Bognár játssza.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután fél helyárral az *Aranylakodalom* kerül előadásra a rendes szereposztásban. Este a *Kuruczfurfangol*, Bokor József pályakoszos darabját adják főszerepében Ballánéval és Szilágyi Dezsővel.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 152.

Idénybér. 150 sz.

Nagyváradon, szombaton, 1901. márcz. 16-án

A B A B A.

Operette.

S Z E M É L Y E K :

Lancelot, noviczius	— —	Lányi Edith
Hillárius mester, feltaláló	— —	Szilágyi Dezső
Dö la Santröll gróf	— —	Nyáray Antal
Lormó gróf	— —	Bérczi Gyula
Maximim, alya	— —	Pintér Imre
Hillárius asszony	— —	Benkő Jolán
Alézia, leánya	— —	Forrai Ferike

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzsek 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdete 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. n. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. n. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap vasárnap, márcz. 17-én

délután 3 órakor, fél helyárral

ARANYLAKODALOM.

Színjáték.

este 7 órakor, rendes helyárral

Kuruczfurfang.

Népszínmű.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a.

Irtá: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

51.

— Kitér doktor. Ez nem felelet. Véleményét kértem. Ez esetben alkotott ílyet magának. Tudom, hogy ezen betegség menetét pontosan ki lehet számitani.

Hardmuth ismét szótlanul nézett reá; egész működése alatt, még sohasem esett ily nehezére beszélni mint most.

— Ebben a napokban lesz egy éve, hogy a baj észrevehető lett, kezdé ismét Unica. Ismertem egy nőt, ki ily bajban halt meg. Nála éppen két évig tartott. Azt mondják, rendesen ennyi ideig tart. Igazam van?

— Igen!

— Kedves doktor, nagyon megkinoztam. Köszönöm!

Hardmuth elfordult, hogy szemüvegéről a cseppet letörölje.

Unica egy pillanatig mind két kezét arca elé tartá. E pillanatban nyílt az ajtó, Sibilla utjáról haza térve semmit sem sejtve lépett a szobába.

Unica oly gyorsan összeszedte magát, hogy semmit sem vett észre izgatottságából.

— Ej itt vagy kedvesem! Minden megbizást szerencsésen elintéztél?

— Doktor ur, egy régi ismerős az északi tenger partjáról, öreg mesterem kis Sibillája — az északi part virága, a mi Fiorettankban un fior di Lago. Ugy gyermek, most tégy előkészületeket, hogy vendégünket az éhenhalástól megmentsük.

— Ugy-e alig emlékszik a kicsikére? fordult Hardmuth-hoz, midőn az ajtó bezárult.

— Nem ismertem volna meg a szép leányt. Az öreg zenészre és kis Mignonjára, kikhez ön mindig oly szeretettel méltó volt; jól emlékszem. Ha nyolczvan éves leszek sem felejttem el a legcsekélyebbet sem melyet azon időben Sergard kastélyban töltöttem az ön környezetében grófné.

— Ah! éppen önnek nem tulajdonítottam ily jó emlékező tehetséget.

— Miért éppen nekem nem? Mi okból tart oly feledékenynek?

— Már akkor oly komoly volt. Gondolatai magasan röpködtek, azt gondoltam cselekedeteink nem érdemlik figyelmét.

Hardmuth egy ideig elmerülve nézett. Azután önkénytelenül mondá:

— Nem tudta Unica, hogy szerettem?

Unica elpirult.

— Sejtettem mondá hiven. És mielőtt ön Cynár barátját elhozta, azt gondoltam, hogy viszonzom azt. De félttem magától. Keresztül látott engem, én pedig egy hű, esztelen gyermek voltam, ki jobbnak akart látszani, mint milyen.

— Azt képzeltem, Unica, igazán ismerem, sohasem kételkedtem volna önben!

— Később sem hitte, mit mások beszéltek rólam?

— Soha Unica! — Sohasem! — Köszönöm Hardmuth. Most mindegy nekem mit mond a világ és hogy elítél-e. Nincs joga hozzá, semmi joga. De mivel egyedül álltam minden védelem, támasz nélkül, tehettek velem tetszésük szerint. A mit tettem nem volt véték. Ezren teszik büntetlenül. De ő gyűlölt, mintán pár évig szerelmes volt belém. Nem törődtem vele. De egy másik kedvéért akart elűzni és sikerült. Büszkeségemért megbűnhődtem — ah! keservesen — de nem vétkeimért.

— Hiszek önnek Unica, szavai nélkül is!

— Éppen azért beszélék. Ön az első, az egyetlen. Gondoljanak mások rólam amit akarnak. Jobb büszkének és vétkesek látszani, mint alázatosnak és büntetlennek lenni! Jó, hű feleség lehettem volna, nem az elűzött, kizárt, ki felett ki van mondva az ítélet. De higgye meg sorsom meg volt irva a csillagokban. Mindég sejtettem lassankét világossan láttam. Keserűség, megalázás volt osztályrészem, mióta emlékszem.

— Így kellett végződnie. A világ vidám fiatal leánynak, tartott könnyelmű asszonynak, ki szegyenét gondatlanul viseli. Nem tudják, hogy mindez halálom!

— Még egy év doktor: meg vagyok elégedve. Az élet sokkal keserűbb, hogy sem szeressem. Talán jobban élevezhető, ha nincs jövője. Megkísérlem. Ez az egy év legyen enyém.

A párbeszédet Tom szakítá meg, ki jelenté, hogy a grófné parancsa szerint a verandán van szervirozva.

A doktor nem sokáig időzhetett, mert még azon délután a Colicóból jövő gőzhajóra szállt, hogy Comóba menjen innen folytatva félbeszakított utazását. Unicának minden igyekezete mellett sem sikerült fesztelenül beszélgetni, egy harmadik jelenlétben. Éppen így nem győzhetette le hirtelen meghatottságát midőn hű barátjal, búcsuzólag kezét nyújtá.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Délafrikai béketárgyalás.

London, márczius 15. A Westminster Gazette egy, a hadügyi hivatallal szorosabb kapcsolatban álló magas állásu hivatalnok felvilágosítása alapján azt írja, hogy kormánykörökben minden pillanatban várják Botha hivatalos fegyverletételét.

Bothát igen kellemesen érintették Kitchener föltételei, mert a búr generális attól tartott, hogy a búrokra ráerősokolják a katonai törvényeket. De a szigorú intézkedéseket nem léptetik életbe, hanem csupán csak a rendőri ellenőrzést tartják fenn teljes épségében.

A búr tábornokok nagyobb része a fegyverletétel pártján van.

Brüsszel, márczius 15. Az angol kormány megtiltotta a Krügerhez címzett és Délafrikából feladott táviratok továbbítását, ugyszintén Krüger táviratainak továbbítását is. Ezért nem tud semmit Krüger a béketárgyalásról.

Az itteni transzváli kolóniában Leyds czáfolata daczára is az a nézet van elterjedve, hogy Botha fegyverletételével véget ér a háboru, mert senki sem hiszi, hogy Dewett a saját kezére sikerrel harcolhatna.

Brüsszel, márczius 15. Pretóriai távirat megerősíti, hogy legközelebb megkötik a békét. A feltételek: általános kegyelem, a búr községek felépítése és belső önkormányzat.

A Reichsrath ülése.

Bécs, márcz. 15. A Slewische Correspondenz közlése szerint a képviselőház legközelebbi ülése hétfőn délután 5 órakor lesz. Hétfőn délelőtt összeülnek a bizottságok, köztük a szeszdó- és a vasügyi bizottság. Az utóbbiban különféle előadói jelentések és a bernházsai törvényjavaslat kerül szótosztásra. A beruházási javaslat főelőadójául Sylvester van kiszemelve, a Csehországra vonatkozó rész előadója Kaffan, a Galiciára vonatkozó részé Kolischer lesz. (M. T. L.)

Öldöklés Maczedóniában.

Budapest, márcz. 15. (Saj tud. táv.) A Reuter-ügynökség jelentése szerint Maczedóniában nagy öldöklés volt. Hat-százán elvesztették életüket.

Umberto király emléke.

Róma, márcz. 15. Umberto király születésnapja alkalmából a királyi pár ma istentiszteleten volt. A király sirjára számos koszoru volt letéve. A kamarában Donali elnök és a tengerészeti miniszter emlékbeszédet tartottak, a melyeket a ház állva hallgatott meg. Itt és a vidéken az elhunyt király emlékére manifesztációkat rendeztek.

Forradalom Teheránban.

Budapest, márcz. 15. (Saját tud. táv.) Teheránban véres forradalom tört ki, mire az szolgáltatót okot, hogy a sah elakarta koboztatni a papi vagyont. Több sebesülés történt. A főczinkosokat elfogták.

Petőfi szülőháza.

Szalk-Szent-Márton, március 15. (Saj. tud. táv.) A március 15-iki ünnep alkalmából leleplezték a Petőfi szülőházán elhelyezett emléktáblát. A megható, szép ünnepélyen képviselve volt a Petőfi-társaság is.

A lövészegylet lefegyverzése.

Szófia, márc. 15. Határozottan beszélik, hogy Szárafóv belügyminiszter elrendelte, hogy a macedon lövészegyletektől vegyék el a fegyvereket és katonai gyakorlataikat tiltsák el. (M. T. I.)

Tüntetés a Nemzeti-színház előtt.

Budapest, márc. 15. (Saját tud. táv.) A Nemzeti-színház nem tűzött ki nemzeti lobogót a mai ünnep alkalmából. Az egyetemi ifjuság a munkanélküliekkel, körülbelül kétezren, délután négy órakor a Nemzeti-színház elé vonultak és tüntettek s hosszú ideig kiabáltak: abczug a kognac-gróf. Tizenegy letartóztatás történt.

A pestis terjedése.

Fokváros, márc. 15. A pestis aggasztó mértékben terjed. A hatóságok azt ajánlják, hogy a csapatokat a táborokban és kaszányákban vonják össze. Az európaiak között is egyre több pestises megbetegedés fordul elő. Ma négy európai és nyolc benschülött betegedett meg. Eddig 37 ember halt meg pestisben. Az általános oltást már megkezdték. Ma 2000 benschülöttet oltottak be. Malmesburgban szintén föllépett a pestis.

Perth, (Ausztrália), márc. 15. Ma itt két pestiseset fordult elő.

Fodor tanár állapota.

Budapest, márc. 15. (Saj. tud. táv.) Fodor tanár állapota egyre rosszabbra fordul. Menthetetlennek tartják s ezt maga Fodor is tudja.

Bányaszerencsétlenség.

St. Etienne, március 15. A roche la molière-i bánya Dolonion nevű aknájába ma behatolt a víz. A munkások, mintegy hétszázan, majdnem mind megmenekültek. Csak három munkás tűnt el.

Megőrült köztársasági elnök.

Budapest, márc. 15. (Saj. tud. táv.) Torsirío, a mexikói köztársaság elnöke megőrült. Állapota reménytelen.

A kétéves szolgálati idő.

Páris, március 15. Az Elysée-palotában ma minisztertanács volt, amely a két éves szolgálati idő kérdésével foglalkozott. André hadügyminiszter előterjesztéséből kitűnt, hogy a kérdés megoldása főleg a reaktiválás kérdéséről függ. Hogy a mostani tényleges létszám ne csökkenjen, évenként ötvenezer embert kell reaktiválni. Azonkívül meg kellene szüntetni minden mentességet és különös rendelkezéseket kellene életbe léptetni némely fegyvernemekre, különösen a lovasságra nézve.

Felrobbant lőpor gyár.

Grác, márc. 15. (Saját tud. táv.) Rudersortban a Meyer lőporgyár kigyuladt és felrobbant, sebesülés nincs.

Az ujonczjutalék megajánlása.

Bécs, márc. 15. A hivatalos lap mai száma közzé teszi az ujonczjutalék megajánlásáról szóló törvényt.

Kinai bonyodalmak.

Washington, márc. 15. Hivatalos körökben azt hiszik, hogy Kína alá fogja írni a Mandsuországra vonatkozó orosz-kinai egyezményt, ha csak az összes hatalmak nem szánják el magukat, hogy ellene tiltakozzanak. A szerződés aláírása majdnem biztosan maga után vonná Kína fölösztását. Az Egyesült-Államok kezdettől fogva arra törekedtek, hogy minden titkos megegyezést Kínát illetőleg megakadályozzanak és ilyen megegyezés ellen minden esetre fel fognak szólalni. (Magyar Távirati Iroda.)

Peking, márc. 15. A kínaiak erősen ellenzik a Mandsuországra vonatkozó egyezmény korlátozó rendelkezéseit, így különösen a kínai hadsereg újjászervezésére és a fegyverek és lőszer behozatalára vonatkozó rendelkezéseket. A kínai hivatalnokoknak Oroszország által való ellenőrzése ellen is óvást tettek. Noha az egyezmény szövegét még nem hozták nyilvánosságra, mégis azt hiszik, hogy Oroszország ezeket a rendelkezéseket meg fogja változtatni. A helyzet változatlan.

Peking, március 14. A követek m. ülést tartottak, a melyen a kártérítések kérdéséről tanácskoztak. Li-Hung-Csang állapota hír szerint jóra fordult.

London, március 15. A Timesnek táviratozzák Sanghaiból; Niucsvangi jelentések szerint Alekszejev tengernagy Csinccei tatártáborokot ismét megtette Mukden parancsnokává. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Az árpatermelés arany szabályai.

1. Az árpának legjobb előveteménye a kapás növény, legjobban diszlik különösen a cukorrépa után. Burgonya is elég jó előveteménye az árpának, azonban nitrogén gyűjtők után, tehát herések után ne termesztjük, mert nitrogénben dus talajokon az árpa nem lesz dus minőségű.

2. Az árpa alá közvetlenül nem tanácsos mélyen művelni a talajt, a szántó föld gondos előkészítését azért igen meghálálja.

3. Az árpa csak kivételesen kerüljön friss-trágyás földbe, mert ez az árpa minőségének ártalmára van; általában a következő elvet tartssuk szem előtt az árpa trágyázását illetőleg.

Mérsékeltlen kell használni a nitrogéntrágyát s bőven a foszforsavat és a kálit. A sok nitrogéntrágya fokozza a termést, de árt a minőségnek. Nagy termés és legjobb minőség alig egyeztethető össze az árpánál. A lassabban ható organikus nitrogén tartalmazó husliszt, csontliszt, szarulliszt, vérliszt eléggé jól bevált a gyakorlatban.

Foszfortrágyát lehetőleg ne kerüljük el sohasem és számítsunk 1. kat. holdra 30—40 klgm. vízben oldható foszforsavat, 2—2 1/2 mm. szuperfoszfátot.

Kainitból 5—6 q. számítannó s azt okvetlenül őszszel kell kiszórni, nehogy az árpa csirázása kárt szenvedjen.

4. Sörárpát csak kétsoros árpa természetű. A felvidéken az eddigi tapasztalat szerint a Hanna árpa, Dunántul pedig a Chevalicz árpa valik be legjobban.

5. Jobb talajokon 120, könnyebb talajokon 150 kg. vetőmag kell egy holdra. A sorok távolsága 13—15 cm. legyen, ritkábban vetni nem szabad, mert az árpa sok oldalhajlítást növeszt és lapos szemek képződnek.

Az árpa közé, ha abból jó sörárpát akarunk, nem szabad lóherét vetni, mert az árpaszalma lassan fog száradni és ez az árpa színének árt. Ujabban here helyett nyulszapukát vetnek, mert ez a növény az aratásig nem fejlődik annyira, hogy az árpának ártalmára lenne.

7. Az árpát csak a teljes érésben szabad aratni. Nagy hiba, ha az árpát már a teljes érésben vagy a sárga érésben vágjuk le. Hogy az aratási munka össze ne torlódjék, igen ajánlatos különböző érésű árpa fajokat vetni, így a Hanna árpa korai, a Chevalicz később érő árpa, az Imperial pedig a legkésőbbi.

8. Az árpát ne hagyjuk sokáig renden, a mint lehet rakassuk keresztbe, kivált ha az idő bizonytalan, mert az ázott árpa értéke felére száll alá.

9. Az árpát siessünk kicsépelni, mert az állás közben sokat veszít jóságából.

10. Ha asztagból csépelünk, az asztag tetőt okvetlenül külön kell csépelni, mert a rendszeren megázott és kicsirázott tetőárpával elrontatnánk az egész terméstünket.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, márc. 15.

Osztrák hitel	— — — — —	703
Magyar hitel	— — — — —	717 50
Allamvasut	— — — — —	692
Rimamurányi	— — — — —	500 50
Magyar jelzálog	— — — — —	464
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Határidők.

Budapest, márc. 15.

Buza októberre	— — — — —	7 75
Buza áprilisra	— — — — —	7 60
Tengeri	— — — — —	5 30
Rozs okt.	— — — — —	6 68
Zab apr.	— — — — —	6 23
Káposzta, repeze, aug.	— — — — —	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. márc. 15-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	118 25
Magyar koronajárdék	— — — — —	98 05
Magyar vasuti kölcson aranyban 4/10%	— — — — —	121
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	— — — — —	100 50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	119
Magyar földterhermentelési kötvény 4%	— — — — —	92 75
Halmérségi jog megváltási kötvény	— — — — —	99 40
Horváth-szlavónföldterhermentelési kötvény	— — — — —	93 50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcson	— — — — —	172
Tiszaszabályozás szegedi sorsjegyek kölcson	— — — — —	146
Oztrák járdék papirban	— — — — —	98 40
Oztrák járdék ezüstben	— — — — —	98 30
Oztr kárdék aranyban	— — — — —	117 75
Oztrák korona járdék	— — — — —	97 80
Oztrák államsorsjegyek	— — — — —	141 50
Oztrák magyar bank részvény	— — — — —	16 75
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	723
Oztrák hitelintézet részvény	— — — — —	694
Párisi vista	— — — — —	95 35
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	— — — — —	19 08
Németbirodalmi márka	— — — — —	117 45
London vista	— — — — —	240 40
20 márkás arany	— — — — —	28 50

Forgalmi kimutatás 1901. évi márc. hó 12-ről. Tiszta buza körülbelül 700 hltr, kélszeres buza 120 hltr, rozs 290 hltr, árpa 120 hkl. zab 200 hltr, tengeri 360 hltr, burgonya 400 hltr. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 110 drb, félhizott 370, sovány 250, süldő 1200, malac: 1500, hizott marha 25, jármás ökör 1340, fejős tehén 610, borju 500, bivaly 20, juh és kecske 95, ló 1952.

SZERKESZTOI POSTA.

S. C. Köszönjük, alkalmissal tárezarovatban jönni fog.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1900. évi október 1-től.

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.			Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.			Vésztő—Kötegyán—Hollód.			Hollód—Kötegyán—Vésztő.		
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.
Nagyvárad — ind.	5 50	2 —	Gyoma — ind.	3 40	2 30	Vésztő — ind.	4 45	5 27	Hollód — ind.	4 35	5 30
Ósi —	6 09	2 14	Ózed —	4 07	2 54	Okány —	5 07	5 49	Mocsár-Gyanta —	4 46	5 07
Uj-Palota —	6 24	2 29	Déva-Ványa —	4 37	3 26	Gyanta —	5 23	6 07	Rippa —	5 02	5 19
Gyires —	6 41	2 42	Kéthalom —	4 54	3 43	Sarkad-Keresztur —	5 36	6 18	Tenke —	5 24	5 41
Körösszeg —	7 02	3 01	Körös-Ladány —	5 13	4 06	Méhkerék —	5 52	6 36	Fekete-Tót —	5 44	6 17
Szakál —	7 39	3 31	Szeghalom —	5 40	4 38	Kötegyán —	6 —	6 45	Fekete-Bátor —	6 06	6 27
Nagy-Tóti —	7 55	3 47	Vésztő —	6 12	5 22	Kötegyán —	6 16	6 57	Árpád —	6 16	6 28
Komád —	8 25	3 59	Kót —	6 38	5 52	Pósa —	6 29	7 12	Erdő-Gyarak —	6 25	6 38
Iráz —	8 42	4 16	Iráz —	6 52	6 07	Ilye —	6 48	7 24	Csegöd —	6 34	6 47
Kót —	9 19	4 39	Komádi —	7 10	6 38	Csegöd —	7 02	7 39	Ilye —	6 57	7 10
Vésztői —	9 44	5 10	Nagy-Tóti —	7 22	6 50	Erdő-Gyarak —	7 12	7 49	Pósa —	7 07	7 20
Szeghalom —	10 34	5 55	Szakál —	7 48	7 23	Árpád —	7 21	7 59	Kötegyán —	7 19	7 32
Körös-Ladány —	11 —	6 12	Körösszeg —	8 11	7 47	Fekete-Bátor —	7 39	8 20	Kötegyán —	8 06	8 19
Kéthalom —	11 18	6 30	Gyires —	8 33	8 12	Fekete-Tót —	7 52	8 35	Méhkerék —	8 15	8 28
Déva-Ványa —	12 03	6 55	Uj-Palota —	8 47	8 27	Tenke —	8 15	9 03	Sarkad-Keresztur —	8 33	8 46
Ózed —	12 21	7 15	Ósi —	9 03	8 46	Rippa —	8 39	9 32	Gyanta —	8 43	8 56
Gyoma — ér.	12 45	7 39	Nagyvárad — ér.	9 20	9 05	Mocsár-Gyanta —	8 51	9 45	Okány —	9 02	9 15
						Hollód — ér.	9 01	9 57	Vésztő — ér.	9 20	9 33

Székelyhid—Margita—Sz.-Somlyó.			Sz.-Somlyó—Margita—Székelyhid.			Szeghalom—Füzes-Gyarmat.			Füzes-Gyarmat—Szeghalom.		
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.
Székelyhid — ind.	9 22	6 30	Szilágy-Somlyó — ind.	3 20	2 —	Szeghalom — ind.	10 20	5 50	P.-Ladány — ind.	6 50	2 04
A.-Keresztur —	10 06	7 12	Sz.-Nagyfalu —	3 45	2 27	Füzes-Gyarmat —	10 45	6 17	Szerep —	7 40	2 48
V.-Ábrány —	10 20	7 25	Ipp —	4 02	2 45	B.-N.-Bajom —	11 43	7 15	B.-Udvari —	7 54	3 01
Monos-Petri —	10 31	7 35	Széplak —	4 37	3 22	B.-Udvari —	11 58	7 30	B.-N.-Bajom —	8 17	3 23
Margita —	10 51	7 54	Bályok —	4 50	3 36	Szerep —	12 09	7 41	Füzes-Gyarmat —	9 09	4 07
Felső-Ábrány —	11 07	8 09	Száldobágy —	5 05	3 52	P.-Ladány — ér.	1 —	8 32	Szeghalom — ér.	9 30	4 28
Száldobágy —	11 31	8 31	Felső-Ábrány —	5 25	4 14						
Bályok —	11 47	8 46	Margita —	5 46	4 38						
Széplak —	12 12	9 10	Monos-Petri —	5 56	4 49						
Ipp —	12 42	9 38	V.-Ábrány —	6 06	5 —						
Sz.-Nagyfalu —	1 04	9 57	A.-Keresztur —	6 19	5 14						
Szilágy-Somlyó — ér.	1 28	10 20	hid — ér.	6 58	5 55						

A vonatok közlekedési ideje középeurópai idő szerint van kitüntetve.
A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig terjedő éjjeli időt jelzi.
A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.						
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Budapest ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	Kolozsvár ind.	5 23	7 —	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 06	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08
Rákos >	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28	Jegenye >	—	—	7 59	† 1 14	7 16	Debreczen >	5 14	2 33	6 26	11 44	3 36	7 41
Ujszász >	8 28	10 59	3 32	8 40	10 56	B.-Hunyad >	6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	Érmihályfalva ér.	6 35	3 57	7 29	1 —	4 58	—
Szolnok >	9 07	11 31	4 56	9 27	11 19	Csucsá >	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52						
Szajo >	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	Rév >	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34						
P.-Ladány >	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	Élesd >	5 54	† 7 59	10 25	† 3 15	9 49	† 1 48						
Báránd >	—	2 12	—	12 07	—	Mező-Telegd >	6 21	8 11	10 42	† 3 28	10 07	2 01						
Sáp >	—	2 27	† 5 48	12 24	—	F.-Vásárhely >	6 49	—	11 01	—	10 27	—						
B.-Ujfalu >	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	Váradi-Velence >	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25						
M.-Peterd >	—	3 —	—	1 —	—	Nagyvárad ér.	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31						
M.-Keresztur >	—	3 12	—	1 14	—	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38						
Bors >	—	3 25	—	1 28	—	Püspöki >	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—						
Püspöki >	11 48	3 32	—	1 36	—	Bors >	2 47	—	11 54	—	11 22	—						
Nagyvárad ér.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	Mező-Keresztur >	3 12	—	12 05	—	11 37	—						
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	Mező-Peterd >	3 30	—	12 17	—	11 50	—						
V.-Velence >	—	4 05	—	2 30	2 25	B.-Ujfalu >	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18						
F.-Vásárhely >	—	4 16	—	2 41	—	Sáp >	4 39	† 9 38	12 47	—	12 25	—						
M.-Telegd >	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	Báránd >	5 01	—	1 01	—	12 41	—						
Élesd >	† 1 02	4 56	† 7 28	3 21	† 3 04	P.-Ladány >	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03						
Rév >	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	Szajol >	—	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19					
Csucsá >	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16	Szolnok >	—	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39					
B.-Hunyad >	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	Ujszász >	—	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58					
Jegenye >	15	7 49	† 9 33	† 6 01	—	Rákos >	—	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38					
Kolozsvár ér.	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	Budapest ér.	—	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50					

Nagyvárad—Szeged.			Szeged—Nagyvárad.			Nagyvárad—Arad.			Arad—Nagyvárad.							
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		
Nagyvárad ind.	10 20	4 50	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 —	Arad ind.	5 10	11 20	9 35	
Ósi >	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely >	4 38	11 05	7 50	Ósi >	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza >	6 14	12 31	10 54	
Less >	10 48	5 01	7 40	Oroszbáza >	5 41	11 54	9 29	Less >	10 48	5 01	7 40	Csaba ér.	6 40	12 57	11 24	
Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba ind.	7 —	2 33	4 50	
Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	—	27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Szalonta >	11 26	6 44	8 46	Sarkad >	7 40	3 27	5 56	
Kötegyán >	11 46	† 6 05	9 15	Kötegyán >	7 57	3 39	6 10	Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 55	3 39	6 10	
Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 22	4 10	6 47	
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Gyula >	12 21	7 44	10 01	Cséffa >	8 4	4 34	7 18	
Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 21	
Oroszbáza >	3 10	9 10	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less >	9 04	5 —	8 56	
H.-M.-Vásárhely >	4 00	10 02	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	Kétegyháza >	2 54	8 45	5 03	Ósi >	9 21	5 19	8 11	
Szeged >	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad ér.	9 32	5 30	8 31	Arad >	3 55	48	6 05	Nagyvárad ér.	9 32	5 30	8 39	

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.			Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.			Nagyvárad—Érmihályfalva.			Érmihályfalva—Nagyvárad.		
	Tv.sz.sz.	Sz. v.		Sz. v.	Tv.sz.sz.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.
Nagyvárad — ind.	5 35	2 40	Vaskóh — ind.	4 —	2 55	Nagyvárad — ind.	4 15	5 14	Érmihályfalva — ind.	6 10	6 20
V.-Velence —	5 47	2 51	Lunka-Rézbánya —	4 12	3 08	B.-Püspöki —	4 30	7 10	Érselind —	6 40	6 —
Félic-Fürdő —	6 11	3 13	Szudrics —	4 39	3 37	Bihar —	4 50	7 36	Székelyhid —	7 10	6 48
Kardó —	6 26	3 27	Belényes —	5 07	4 16	Paptamási —	5 14	8 05	Nagykőgyáza —	7 22	7 02
Nyárló —	7 07	4 07	Sonkolyos —	† 5 28	† 4 39	Gyapoly —	5 27	8 21	B.-Diószeg —	7 35	7 22
Magyar-Gyepes —	7 19	4 18	Belényes-Ujlak —	† 5 40	† 4 51	B.-Diószeg —	5 43	8 44	Gyapoly —	7 50	7 40
Tasádfő —	7 34	4 32	Borz —	5 49	5 01	Nagykőgyáza —	5 55	8 59	Paptamási —	8 11	8 08
Drág-Cséke —	7 55										